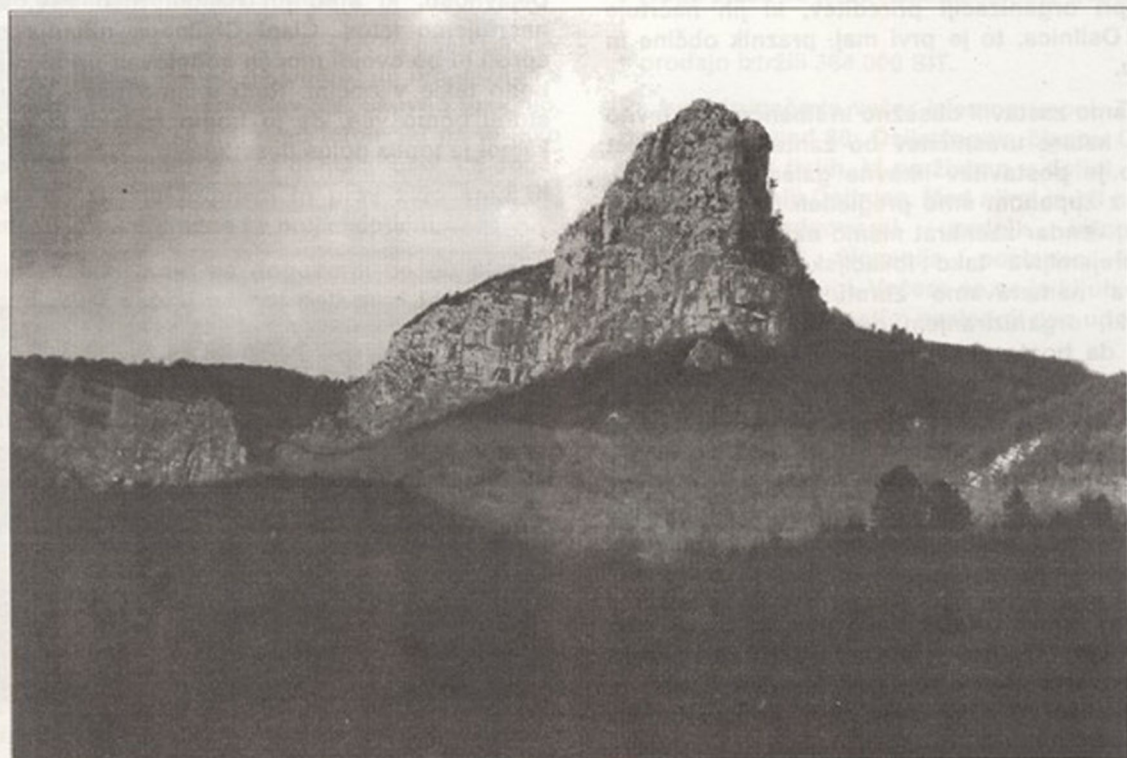

OSILNIŠKA DOLINA

Številka 9, marec 1997

Letna konferenca

Člani civilnega gibanja smo se 16. marca zbrali na letni konferenci. Na zadnjem sestanku članov izvršnega odbora civilnega gibanja smo se dogovorili za okvirni plan dela za leto 1997, ki smo ga na konferenci potrdili.

Načrtujemo organizacijo kulturnih prireditev, literarnih večerov, predavanj in razstav. Sodelovali bomo pri organizaciji prireditev, ki jih načrtuje občina Osilnica, to je prvi maj, praznik občine in Petruvu.

Že lani smo zastavili obsežno in finančno zahtevno nalogo, katere uresničitev bo zahtevala nekaj let dela, to je postavitve likovne galerije v Osilnici. Skupaj z županom smo pregledali nekaj lokacij v Osilnici, vendar zaenkrat nismo našli rešitve, ki bi bila sprejemljiva tako lokacijsko kot finančno. Sredstva nameravamo zbrati s prostovoljnimi prispevki, organiziranjem dobrodelnih plesov in upamo, da bosta nekaj primaknila tudi občina in ministrstvo za kulturo. Seveda pa bomo nekatera dela opravili tudi sami, s prostovoljnim delom.

Tudi letos bomo organizirali vsaj dva planinska pohoda. Mnogo je lepih izletniških točk v naši dolini, ki so vredne ogleda. Žal pa so nekatere poti do njih že zarasle, zato bomo poskušali nekaj narediti tudi na tem področju.

Še naprej bomo izdajali naše glasilo, tri ali štiri številke letos. Še naprej bo potekalo tudi zbiranje in zapisovanje jezika in izročila. Olga Lenac iz Bosljive Loke že nekaj časa zapisuje posebnosti našega narečja, kot ste lahko opazili, pa nekatere prispevke v njem tudi objavljamo v časopisu. Olga je tudi oseba, na katero se lahko obrnete, če želite in imate kakšno stvar s tega področja. Obenem pa bomo letos pričeli s pripravami za izdajo Zbornika občine Osilnica. Nekatere občine v Sloveniji so že izdale zbornik, v katerem so se predstavile, zato ga nameravamo pripraviti tudi mi.

Na seji izvršnega odbora civilnega gibanja smo se dogovorili, da bomo pričeli pobirati članarino. Članarina bo prostovoljna, kdor želi jo lahko prispeva, kdor je ne želi ali ne more, je prav tako dobrodošel član. Za zbiranje članarine smo se odločili, ker denarja na žiro računu ni na pretek (trenutno nekaj nad 40.000 SIT) in je naša blagajna vedno odvisna od prijaznosti sponzorjev oziroma donatorjev. Čeprav je Civilno gibanje pri porabi sredstev zelo skromno, pa potrebujemo denar za natis časopisa, za njegovo pošiljanje, za papir,

kuverte in znamke, pa še kaj. S članarino bi radi zbrali vsaj nekaj teh potrebnih sredstev. Še enkrat pa poudarjamo da je članarina prostovoljna.

Na zadnji seji izvršnega odbora smo govorili tudi zgodovinskem gradivu. Morda nam bo v prihodnosti uspelo dobiti ali zgraditi prostore tudi za etnografski muzej, ki bi bil namenjen predvsem naši kultno-zgodovinski dediščini. Zato prosimo vse, da starih stvari, npr. butar, košev, oblačil, predvsem pa papirjev (npr. potnih listov dedkov in babic, šolskih spričeval ipd) ne mečete stran, temveč jih hranite.

Dejavnosti, ki smo jih našteali niso vse, ki jih načrtujemo letos. Člani Civilnega gibanja bomo sproti in po svojih močeh sodelovali pri akcijah, ki bodo tekle v občini. Radi imamo našo dolino in storili bomo vse, da jo bomo izvlekli iz pozabe, kamor je tonila dolga desetletja.

K. Š.

Sredi decembra so v Galeriji Krke, tovarne zdravil v Ljubljani, odprli razstavo del našega rojaka, akademskega kiparja Staneta Jarma.

V Goriška Brda

Člani Turističnega društva Osilnica so bili v začetku novembra na izletu v dolini Soče in v Goriških Brdih. Organizacijo je vzorno vodil predsednik društva, Mladen Žagar. Vsi smo bili zelo zadovoljni in z veseljem bomo sodelovali v akcijah našega turističnega društva tudi letos.

Na plesu za galerijo

Novembra 1996 smo organizirali prvi ples Osilničanov. Sredstva, ki smo jih zbrali z vstopnino in prodajo slik bomo namenili za gradnjo likovne galerije v Osilnici.

Tridesetega novembra lani je bilo zelo mrzlo, snežilo je in pihalo. Ceste so bile sicer ponekod kopne, drugje ledene, ponekod zaradi novozapadlega snega spolzke. S strahom smo tisti, ki smo prišli nekaj ur pred pričetkom, pogledovali skozi okna v motelu na Jasnici in se spraševali: »Bodo prišli ali se bodo ustrašili?«

Pričakovali smo kar precejšnje število udeležencev na prvem plesu, ki smo ga Osilničani organizirali z namenom zbiranja sredstev za likovno galerijo. Ideja se je rodila skoraj pred letom, ki pa je tako hitro minilo, da nam je ples domala ušel. Le dober mesec so trajale priprave in prav zato smo bili zaradi slabega vremena še bolj skeptični.

Že na začetku smo se dogovorili da bo ples na Jasnici, ki je skoraj na pol poti med Ljubljano in Osilnico in kraj, kamor bi lahko prišli Osilničani in Ljubljanci, torej tisti Osilničani, ki živijo v Ljubljani. Simon Kovač nam je pripravil predlog menijev in obljubil, da bo poskrbel za dobro glasbo. Dogovor je bil takšen: cena vstopnic bo nekoliko višja, 5.000 SIT; polovico bomo dali za gostinske storitve, polovica zbranega denarja pa bo namenjena gradnji galerije v Osilnici. Da bi zbrali še več denarja, smo sklenili, da bomo nekaj slikarjev zaprosili, naj nam poklonijo slike, ki bi jih ta večer na dražbi prodali.

Seveda se je prvi odzval naš rojak Stane Jarm, ki je za dražbo prispeval tri slike. Pridružili pa so se mu še Janko Orač in Jože Kotar iz Novega mesta ter Brane Praznik, dve sliki pa je prispeval še osilniški župan. Z zbiranjem slik smo bili torej uspešni, uspešni pa smo bili tudi z njihovo dražbo, saj smo

Pri licitaciji slik so pomagali tudi najmlajši člani Civilnega gibanja

Prvega plesa se je udeležilo okoli sto gostov.

s prodajo iztržili 364.000 SIT.

Pa tudi drugače je večer izjemno uspel. Zbralo se nas je nekaj nad 80: Osilničanov, članov Civilnega gibanja, torej tistih, ki ne živimo v dolini, prišli pa so tudi prijatelji Osilnice. Med njimi je bil npr. Lado Ambrožič, odgovorni urednik informativnih programov TV Slovenija, poslanec Benjamin Hoenigman in drugi. Večera pa se je kljub slabemu vremenu in obveznostim naslednji dan udeležil tudi naš župnik.

Kaj naj rečemo še o večeru, ki smo ga preživeli na Jasnici? Bilo je lepo, prijetno, veselo. Za dobro hrano, ki jo je bilo v izobilju, je poskrbelo osebje motela pod budnim očesom Simona. Ansambel Planet je poskrbel za obilo plesne in zabavne glasbe, mi pa smo jedli, plesali in tudi zapeli. Druženje sedanjih in nekdanjih Osilničanov, prijateljev in znancev je bilo zares pristrčno in je trajalo do zgodnjih jutranjih ur.

Z vstopnino smo zbrali še dodatnih 200.000 SIT, tako da je znašal izkupiček večera nekaj nad 560.000 SIT. Zbrani denar bomo vezali na banki in ga tako še nekoliko oplemenitili do takrat, ko bomo pričeli graditi galerijo.

Posebej moramo omeniti tiste, ki se plesa niso udeležili, pa so kljub temu prispevali denar. To so bili: Danica Švab, Marija Štimec, Nada in Mato Lukačević, Jelka in Vence Štimec, Cveto Štimac, Matija praznik in družina Lampe. Vsem se v imenu organizacijskega odbora za gradnjo galerije najpristrčneje zahvaljujemo.

Zahvaljujemo pa se tudi vsem slikarjem, ki so podarili svoja dela, in županu, ki ni le podaril dveh slik, temveč tudi kot organizator poskrbel za prijeten večer. Verjamemo, da bo ples Osilničanov postal tradicionalen in da se ga boste letos udeležili tudi tisti, ki vas lani ni bilo.

K. Š:

Razstava Staneta Jarma v Ljubljani

Sredi decembra so v Galeriji Krke, tovarne zdravil v Ljubljani, odprli razstavo del našega rojaka, akademskega kiparja Staneta Jarma.

Na otvoritvi, 19. decembra, se je zbralo v veliki avli, ki so jo zapolnili umetnikovi kipi, okoli sto gostov. Med njimi je bilo veliko Osilničanov oziroma tistih, ki so po rodu iz doline, pa žive v Ljubljani. Prijatelji doline pa so prišli tudi od drugod.

Slikarja in njegovo soprogo je pozdravil Boris Česen, vodja kulturne dejavnosti Krke v Ljubljani, ki je gospe Jarm izročil prelep šopek. Njegove tople besede o osilniški dolini, v kateri se je kipar rodil, so prispevale k prijetnemu vzdušju, ki ga je z bogatim sopranom ob klavirski spremljavi dopolnila Rosana Jarm, kiparjeva hčerka.

O kiparju in njegovem delu je govoril umetnostni zgodovinar Janez Mesesnel, katerega prispevek o Stanetu Jarmu je bil objavljen tudi na kulturnih straneh Dela. »Zrelo kiparstvo Staneta Jarma sodi v širok krog ekspresionistične plastične ustvarjalnosti. Čeprav kažejo njegovi, še med študijem ali tik po tem nastali ženski akti izrazito veselje do zaobljene plastične oblike in gladkih površin, pa njegovo kasnejše delo, pravzaprav ves njegov zreli kiparski opus teži k neposrednemu, temperamentnemu podajanju vsega tistega v človeku, kar je intimno, boleče in tragično, kar človeka globoko preskuša in ga hkrati notranje bogati in plemeniti.

Trudne žene, vdove, matere z otroki, delavke, kmetice, trpeči ljudje in Kristusi pa personifikacije dreves, obupne prošnje in vdane molitve - vse to so teme Jarmovih lesenih skulptur. Izdajajo prav tolikšno globino doživetij človeških stisk in tragedij kot vživljanja v naravo in bistvo lesa, vselej živega in toplega posrednika njegovih zamisli.

Severnjaški in srednjeevropski ekspresionizem se v Jarmovem kiparstvu ne kaže kot formalni vzorec, ampak predvsem kot možnost izbire sredstev za osebno izpoved. To so oblikovala doživetja iz mladosti, iz vojne, ki je bila še bolj kruta v tistih odročnih krajih ob Kolpi, kjer je doma, občutljivo spremljanje življenjskih pojavov in človeških usod, morda še rezbarsko izročilo očeta, nadarjenost in oblikovalski gon - in vse to je vodilo umetnika k zgoščanju njegove likovne pripovedi, navsezadnje k strnjnosti sporočila, ki si je našlo najbolj lapidarno izpovedno obliko v simbolnosti posameznih zaključenih in v večna ponavljanja

V prostorni avli Krke v Ljubljani so kiparjeve umetnine delovale veličastno.

ujetih tem. Na tej ravni se je je Jarmovo humano poudarjeno in trpko, pogosto tragično ubrano kiparstvo ujelo z idejnim svetom klasike moderne cerkvene umetnosti, ko človeško prehaja v časovno in simbolno kategorijo božjega in se v božjem slutijo človeški izviri.«

Vsi navzoči, navdušeni nad glasbenim izvajanjem, gospodične Jarm, smo jo poprosili, da nam bi ob priložnosti zapela tudi v Osilnici, kar je rada sprejela.

K. Š

Krošnjarstvo v Osilniški dolini

Na praznovanju Petruva v Osilnici 1996. leta si je nekaj mož oprtalo »urmoharske koše« in nas tako še enkrat spomnilo na način življenja, ki je bil značilen za več vasi v zgornjem delu kolpske doline. Krošnjarstvo vseh vrst je bilo znano po vsej Sloveniji in po precejšnjem delu Hrvaške vsaj od zadnje četrtine devetnajstega stoletja pa do začetka druge svetovne vojne. Toda krošnjarstvo z urami in popravitom ur je bil tipični poklic samo pri nas, na majhnem delu zgornje kolpske doline, in sicer na obeh straneh reke Kolpe. Največ urmoharjev je bilo v Bosljivi Loki in v Mirtovičih. Od približno 26 družin je bil vsaj v petnajstih najmanj po eden, v nekaterih družinah sta bila po dva ali trije urmoharji. Poudariti moram, da to pišem po spominih iz otroštva in po pripovedovanju mojega očeta in starega očeta, ki sta bila urmoharja - krošnjarja iz Bosljive Loke. Dobro bi bilo organizirati znanstveno-sociološko raziskavo, ker je ta pojav krošnjarjenja edinstven v Sloveniji in Hrvaški in je pomemben iz več razlogov.

Nedvomno je, da je bila večina urmoharjev precej uspešna, čeravno so bili skoraj vsi samouki. Nekoliko osnovnega pouka so navadno mladi 14- ali 15-letniki dobili od svojih očetov ali rojakov, preden so začeli hauzirati. Nekajkrat so šli okrog z očetom ali stricem, dokler niso dobili dovolj poguma za samostojen odhod. Nadaljnji razvoj je bil odvisen od posameznega moškega, njegove naravne tehnične nadarjenosti in radovednosti. Toda prej ko se podam v ta del razprave, bi rad povedal še nekatere podrobnosti o samem pojavu urmoharskega krošnjarstva, vsaj toliko, kolikor mi je znano.

Zanimivo je, da je bilo takoimenovano hauziranje omejeno na zelo majhen del Slovenije in Hrvaške. Vzhodna meja v Sloveniji so bile vasi Rake in Srbotnik, zahodna pa Ribjek, vsaj kolikor je meni znano. Povedati moram, da nisem nikdar slišal za urmoharja, ki bi prihajal iz Osilnice, Čačiča, Bezgovice, Podvrha, Bezgarjev ali Belice, pa tudi iz daljše okolice ne.

Možno je, da je bil še kdo iz teh krajev in če je to res, naj mi, prosim oprostijo, ker to pišem iz lastnih spominov. Rad pa bi slišal od vseh, ki sem jih namerno izpustil, da me na to opozorijo in bom to zelo rad popravil. Na Hrvaški strani Kolpe je bila vzhodna meja Gašparci in Zagolik, zahodna pa Zakrajec. Največ krošnjarjev je bilo v Gašparcih, Sedalcih in Turkih.

Urmohar Anton Štivec iz Bosljive Loke

Ni mi znano, kdaj in kako se je krošnjarstvo razvilo. Moj stari oče Jože Štivec (B. L. - št. 20) je bil rojen 1871. leta in je bil krošnjar že od mladih let. Žal mi ni nikdar povedal, kako je začel in od koga se je naučil osnovnih urarskih stvari. Lahko pa rečem, da je bilo krošnjarstvo že zelo zgodaj razvito, vsaj od leta 1880 naprej. Moj stari oče Jakob Rugole (B. L. - št. 18) je bil tudi krošnjar v istem razdobju s še veliko drugih mož iz Bosljive Loke, Grintovca, Turkov, Sedalc, Gašparcev, Srbotnika in Rak.

Zanimivo je, da so krošnjarji potovali precej daleč od doma, in to v vzhodno Slavonijo, Bačko, Baranjo, Posavski del Bosne pa tudi v Madžarsko. Nekateri bolj pogumni so romali tudi po Sloveniji. Vem, da je moj oče redno obiskoval Belo krajino, Suho Krajino in Notranjsko. Dostikrat je šel v te kraje z Jožetom Štincem (B. L. - št. 17), našim sosedom in z Antonom Štincem (B. L. - št. 20), mojim ujemcem. Večina mož si ni upala krošnjariti po Sloveniji, kjer so bili menda žandarji bolj urni kot drugod. Zato so bili urmoharji posebno opremljeni s takoimenovano »kištico« namesto urmoharskega koša. Kištica je bila lesena in je merila navadno 40cm x 30cm x 25cm, tako da jo je bilo lahko skriti v nahrbtnik. Vse potrebno orodje in material je bilo razporejeno v predale. Tudi kištica je imela kot koš skrivnostni predal za denar, ni pa bilo prostora za nove ure.

Hauziranje je bila natančno planirana dejavnost, povezana s poljedelstvom v naših krajih. Urmoharji so odhajali v svet takrat, ko je bilo na posestvu najmanj dela. Hitro po novem letu so se spravljali v Bačko. Beseda Bačka je bila splošno rabljena kot izraz, da je urmohar odšel za svojim delom, pa četudi ni šel v Bačko. Včasih so kar tekmovali, kdo bo šel prvi, ker je imel tako najboljše kraje, kjer je

bil zaslužek zagotovljen. V skoraj treh mesecih so urmoharji prehodili ves teren, ki so ga bili navajeni, zaslužili denar, več ali manj, in se vrnili domov okoli Jožefovega (19. marca). Hitro po končanem spomladanskem delu so nekateri hiteli za dva ali tri tedne po Sloveniji, ker je bilo navadno samo toliko časa med sajenjem in košnjo. Tudi po košnji so šli navadno nazaj po Sloveniji, spet za kakšna dva ali tri tedne. Hitro po žetvi so se ponovno odpravili v Bačko in so tam navadno ostali do Miklavževega. Kot otrok sem se veselil Miklavža, še posebno zato, ker sem vedel, da bo ata prišel domov in bo prinesel kakšno darilce.

Nekateri redki urmoharji so bili takoimenovani »poletnikarji«, ki se niso vračali domov. Ti so romali vsepovsod po Bački, celo leto in zimo. Večina so bili brez družin in so bili zaradi marsičesa slab vzgled vsem krošnjarjem, tako da je beseda »poletnikar« za nas mlade pomenila nekaj nezaželenega in poniževalnega za urmoharje. Včasih je bil med poletnikarji kakšen izreden mojster, kakršen je bil na primer Tone B'd'n iz Turkov. Žal mu ne vem priimka, pa tudi ne iz katere hiše je bil. Od očeta sem slišal toliko o njem, da se mi zdi, kot da sem ga zelo dobro poznal, čeravno ga nisem nikoli videl. Nekaj let je krošnjaril po vsem ozemlju Slavonije in Vojvodine in je bil znan kot najboljši mojster. Nekaj pred drugo svetovno vojno je naredil mojstrski izpit odprl delavnico v Osijeku. Slišal sem, da je v Osijeku slovel kot urar, ki je lahko popravil vsako uro, ki je nihče drug ni zmožel.

Čeravno prvi vtis te razprave ne kaže na težave in težko življenje krošnjarjev, vendar je to samo navidezno. Navadno smo slišali samo dobre stvari in zgodbe, nekatere resne, druge pa hecne. Malokdo od urmoharjev je rad pripovedoval o težavah, ki so jih doživljali po svetu. Več o tem, pa tudi o načinu dela in življenju krošnjarjev bom poskušal povedati v nadaljevanju.

Jože Rugole

VILE

- Včasih so ble p'r nas tud' vile. Ledi so jih vidl'. Marčena strina so šle ankrat z Zaguleka prut' Gašprcon pa so nad Krajcon vidl' vile. Imejle so lepe beju rozaste douge kitle, lepe douge kite, da jin visejle po hrbt! Plisale so kolo j' popejvale. Dougo so jih strina glidal', kaj budo še začile. Poule so se samo razgb'le, da jih nej buo neker več.
- Prav'l so, da so ble vile v Sešici. Tu so ble strašnu lepe žinske z doug'mi uosmi. Včas'h so plesale po Sešici, če pa so koga vidle, da jih glida, so naankrat zgin'le.
- V Podguor' so ble vile odjesle ano dejk'lco. Tok so j' nuog'ce poplesivale nad smrejkam', ko so jo zdignile v zrak. Al' uona nej tua al' nej smejua o tejn nikdar neč prav't.
- Mat' so prav'l, da so jih vid'l na sedučk'h košenicah, k' so grab'l senu. Zdign'le so se v zrak, samo bejle oblejke so se vidle.
- Anu dekle je vile videua, ko je šua kuoscon južno nest. Posual' so jo v jarko po vodo. Ko je vodo natakaua v banko, se je uovua pa je tan staua lepa, lepa žinska. Imejua je lepo bejno tanko oblejko, k' ji je plisoua oku vej. Ko je dekle gur' poglidoua, pa vile naankrat nej buo več.
- Ane prav'jo, da so puole vile od'šle od nas zatu, k' so jih ani ledi zašpotival!

Iz pripovedi v naši dolini

Bezgovica 97

Tudi letos, ko smo imeli ponovno pravo in dolgo zimo s snegom, je Mladen Žagar, naš nadvse prizadevni predsednik Turističnega društva, spet pripravil smučarsko tekmovanje Bezgovica 97. Prišlo je kar 57 tekmovalcev in 120 gledalcev. Prvič so uvedli tudi elektronsko merjenje časa.

Prva mesta so zasedli:

Pionirji: Teja Vesel - Sodražica

Mladinci: Robi Štimec - Grintovec

Člani: Jože Pucelj - Sodražica

Veterani: Milan Žagar - Bezgovica

Policaj je ustavil kolesarja

Nekega dne je policaj ustavil predšolskega otroka, ki je vozil kolo. Vprašal ga je: «Ali imaš kolesarski izpit? Otroku mu je odgovoril: «Ne, ker sem še premajhen.» Ko pa policaj še naprej srečuje kolesarje, sreča tudi šolarje. Policaj sprašuje šolarje, zakaj se vozijo s kolesi. Šolarji pa odgovorijo: »Zato, ker imamo kolesarski izpit in poznamo prometne znake.

Tudi starejši ljudje se vozijo s kolesi brez izpitov. Zato jih policaji večkrat opozarjajo: »Vozite previdno po desni strani ceste.

Brigita Fabiani, 3. razred

Rad bi bil policaj

Nekoč, ko sem premišljeval, kaj bi počel, je pripeljal mimo policaj in me vprašal, kaj počnem. Rekel sem, da nič. Vprašal me je, če si želim iti pogledat policijsko opremo. Rekel sem, da lahko. Ko sem se vozil z avtom, me je vprašal, kako mi je ime. Rekel sem Denis. Ko smo prišli do policijske postaje, smo se ustavili. Ko sva prišla noter, mi je pokazal nekaj opreme. Rekel mi je, da to ni vsa oprema. Vprašal sem, kje je še druga oprema. Rekel mi je, da na policijskem uradu. Vozili smo se do policijskega urada. Prišli smo do tam in šli noter. Tam mi je pokazal vso policijsko opremo. Potem me je odpeljal domov. Poslovila sva se in policaj je šel domov. Policijska oprema mi je bila tako všeč, da sem se takoj odločil, ko bom velik, bom policaj.

Denis Jauk, 4. razred

Policaj in stara žena

Po mestu je hodil policaj prometnik. Počasi je hodil in gledal kaj se dogaja na cesti in na pločniku. Ko je prišel do semaforja, je zagledal ubogo staro ženo. Ni zmogla iti čez prehod za pešce in tudi slabo je videla. Tako ji je policaj pomagal. Stara žena se je policaju zelo lepo zahvalila in ga povabila na kavico. Policaj pa reče, da zdaj, ko je v službi, nima časa. Ko bo prost se bo oglasil pri stari ženi. Zelo lepo je, če policaj pomaga vsakemu, ki mu je pomoč potrebna.

Ivana Begič, 3. razred

Policaj in razbojnik

Policija je imela velike težave. Uloviti je morala razbojnika. Razbojnik je ubijal in kradel po mestu.

Klicali so ga Tiger. Kradel je tam, kjer je bilo veliko ljudi in v zakotnih stanovanjih. Imel je veliko ključev, da je lahko odpiral vrata. Nekega dne se je zvrlel skozi okno. Videl ga je neki človek in hitro poklical policaje. Policija ga je lovila po vsem mestu, prisilili so ga, da je šel v slepo ulico. Od tam ni mogel nikamor. Skril se jim je v kontejner. Iskali so ga po vseh hišah in ga niso mogli najti. Našel ga je policijski pes. Hitro so mu pripeli lisice na roke. Zaprli so ga v avto in ga odpeljali v zapor. Tu je dobil večletno kazen.

Marija Ožanič, 4. razred

Rad bi postal policaj

Čeprav sem star komaj deset let, že sedaj opazujem, kaj delajo ljudje okrog mene. Če se na cesti ustavi tovornjak, sem takoj pri njem. Šofer je v mojih očeh velik junak. Tudi strica, ki vozi avtobus, občudujem. Rad pa vidim lepo oblečenega policaja v belo-modrem avtomobilu. Vem, da delo policaja ni tako lepo, kot je na prvi pogled. Policaj mora biti pogumen človek. Prvi mora biti na kraju prometne nesreče. Če pride do hujšega pretepa, mora biti prav tako na kraju dogajanja prvi. Tudi tatvine in umore mora raziskovati. Ima pa tudi dneve, ko se mimo sprehaja na konjih, ustavlja voznike, kontrolira ribiče in varuje državno mejo. Rad bi postal policaj, a imam še dovolj časa, da se spoznam tudi z drugimi poklici.

Zoran Štimec, 3. razred

Osilnica in dolina v preteklosti

OSILNIŠKA DOLINA V ČASU TURŠKIH VPADOV. V 15. in 16. stoletju, ko se je zahodna Evropa nemoteno gospodarsko in kulturno razvijala, so bile slovenske dežele pogosto tarča turških vpadov, ropanj in požiganj, mnoge ljudi pa so odpeljali v turške dežele. najbolj so bili prizadeti obmejni predeli, posebno Bela krajina in Kočevsko. Dve stoletji so naši ljudje trpeli zaradi turških vdorov in pred njimi se je moralo podeželsko prebivalstvo večkrat samo boriti in reševati golo življenje. Nekoliko na boljšem so bili meščani in prebivalci gradov ter okolice, ki so se lahko skrili za varno obzidje. Kdaj in kako je »Turčin« prihajal v našo deželo?

Turška država je nastala v 14. stoletju na ozemlju Bizanca v Mali Aziji, ko je Turke združil Osman. Njegovi nasledniki so se že sredi 14. stoletja utrdili na evropski celini. Konec 14. stoletja so Turki obvladovali že velik del Balkana, saj so zavzeli Bolgarijo, Makedonijo, Srbijo, dele Grčije. Leta 1453 so zasedli Bizanc in s tem je bilo konec bizantinske države, ki je preživela rimsko za celo tisočletje. Zasedli so še nove dežele (Bosno, Albanijo, Vlaško, Moldavijo) in, ko so leta 1526 pri Mohaču premagali še Madžare, je turška vojska pod vodstvom sultana Sulejmana II. Veličastnega začela ogrožati sam cesarski Dunaj. Avstrija, in s tem tudi slovenske dežele, ter Poljska so postale nekakšen branik krščanske Evrope proti islamski Turčiji, ropanja in požigi so pognali z domov množice ljudi, ki so bile prisiljene poiskati si zavetje marsikdaj daleč v notranjost Avstrije. Panonsko območje in Balkan sta doživela veliko selitev, kar je vidno še dandanes v etnični sestavi prebivalstva tega dela Evrope. Po zadnjem turškem obleganju Dunaja leta 1683 je pobuda prešla na stran Avstrije, ki je Turčijo postoma potiskala s Panonije na Balkan.

Turške vpade v slovenske dežele beležimo od začetka 15. stoletja, posebno pa po padcu Bosne (1463), ko se je turška država še bolj približala slovenskim deželam (Beli krajini). Prvi vpad je bil 9. oktobra 1408 v okolico Metlike, ki so jo izropali, ljudi pobili ali odpeljali, ostalo pa požgali, kakor nam poroča Valvasor. Tri leta kasneje so ponovno vdrl v okolico Metlike in Črnomlja in še leta 1415. Potem jih pol stoletja ni bilo. Ko so Turki zasedli Bosno, je po letu 1469 sledilo stoletje turških vpadov, včasih tudi večkrat na leto. Samo do leta 1483 so Turki ropali po slovenskih deželah okrog tridesetkrat. Z nenadnim vpadom so poskušali

povzročiti presenečenje in zmedo, da bi si zagotovili bogat plen. V ta namen so razvili mrežo obveščevalcev in vohunov, ki so jih obveščali o razmerah v deželi. Vpadali so po že ustaljenih poteh in preko Hrvaške so poskušali priti neopazno do krajinske meje.

In katere so bile glavne smeri turških vpadov? Redkeje so vdirali ob Savi mimo Mokric in Brežic. Preko Like, ki je zaradi turških ropanj opustela, in Vinodola so prišli neopazno do Grobniškega polja ter šli v Istro in na goriško ali pa so že pri Kapeli zavili proti reki Dobri in nato proti Kočevju ali pa mimo Karlovca do Metlike in naprej. Najpogosteje so prišli po najkrajši poti iz Bosne ob reki Korani mimo Karlovca proti Metliki in Novemu mestu ali preko Kostela oziroma Poljanske doline v Kočevje in naprej. Turki so imeli tudi navado, da so prišli po eni in se vračali po drugi poti. V Novem mestu so izbrali med več potmi; lahko so udarili preko Žužemberka ali Trebnjega mimo Višnje gore proti Ljubljani ali v smeri Ribnice ali Kostanjevice. Iz Kočevja so Turki nadaljevali pohod proti Ribnici in tu zavili čez Bloško planoto in Bloke na Cerknico (od tu na Lož ali Postojno in proti Vipavi in Gorici), Vrhniko in proti Ljubljani ali pa so iz Ribnice udarili preko Ortneka, Turjaka in Iga proti Ljubljani. Skratka, Turki so imeli veliko možnih smeri, ki so jih uporabili glede na trenutne razmere. Od teh glavnih poti so se manjši turški oddelki razpršili po deželi in preiskali vsako dolino ter jo izropali, opustošili in ljudi odpeljali ali pobili.

Za Osilniško dolino so bili nevarni vpadi z več smeri, tako iz Kostela in Kočevja kot iz Grobniškega polja, Gerova, manj iz Bloške planote. Največkrat so prišli v dolino, ko so Turki vdrl na Kranjsko pri Kostelu in so manjše skupine ropale ob Kolpi navzgor. Znano je, da so Turki prvič prišli na Kočevsko leta 1469, ko se je turška vojska pred kresom najprej utaborila pri Metliki, ki so jo razdejali, in se nato razdelili na tri dele. En del je varoval prehod pri Vinici in Petrinji, drugi del pa je udaril proti Kočevju. Ko so kočevski trg izropali in zažgali, okolico pa opustošili, so nadaljevali pohod proti Ribnici in Ljubljani, del celo do Istre. Tretji del je šel mimo Žumberaka proti Kostanjevici in domov preko Samobora. Janko Unrest, koroški kronist tedanje dobe, pravi o letu 1469 med drugim: »Polovili so vse moške, starce in otroke so pobili, druge pa odpeljali. Otroke so nataknil na plotove ali jih pobili, zlorabili žene, ki so pravkar porodile, požgali in oplenili vse cerkve...«

Lahko le sklepamo, da so Turki 1469 verjetno preiskali dolino ob Kolpi navzgor do Osilnice, da bi se zavarovali tudi s te strani. Ob tem so iskali možnost prehoda v notranjost Kranjske z osilniške strani.

Ker je bil kočevski trg požgan (stal je pri nekdanjem pokopališču, danes je tam blizu semaforizirano križišče in v bližini zdravstveni dom), je cesar Friderik III. ukazal tržanom zgraditi nov trg v varnejšem okljuku Rinže (desni breg) in ga utrditi z obzidjem in stolpi. Po zgraditvi novega trga ga je cesar 1471 povzdignil v mesto, ki je dobilo sodnika in mestni svet, 4 letne sejme, 2 cerkvena sejma, mestni grb in pečat.

Sledili so novi vpadi na Kočevsko. Leta 1471 so prišli celo trikrat, 1476 pa so se po štirinajst dnevnem pustošenju Kranjske vračali s plenom preko Kočevja in Kolpe v Bosno. V naslednjih letih so sledili novi, posebno razdejanje so povzročili 1491, ko so presenetili kočevske meščane in razdejali na novo zgrajeno mesto ter divjali po okolici. Podobno pustošenje so povzročili v Kostelu in tudi Osilniški dolini ni bilo prizaneseno s strani Turkov. V dolino so morali priti že večkrat, ker je bil v tem času že zgrajen tabor okoli osilniške cerkve.

Ker so se gospodarske razmere na Kočevskem poslabšale, je cesar Friderik III. 23. oktobra 1492 podelil Kočevarjem krošnjarsko pravico. Tako so lahko meščani in podložniki svobodno trgovali s svojo živino, platnom in drugimi domačimi izdelki. Osilniški podložniki so to pravico bolj malo izkoristili.

Novi cesar Maksimiljan I., ki je vodil vojne tako s Turki kot Benečani, je postavil temelje obrambnega reda avstrijskih dežel in uveljavil najemniško vojsko ter preuredil še ostalo (finance, sodstvo, uprava) in avstrijske dežele centraliziral. To je omogočilo tesnejše sodelovanje dežel v obrambi pred Turki in vodilo deželne stanove k ustanovitvi Vojne krajine na Hrvaškem, da bi že tam zaustavili

V Osilnici sta se poročila kar dva para hkrati: Stanko Štanfelj in Mateja Langerholz ter Dominik Golija in Stanka Tloha.

Turke in s tem obvarovali slovenske dežele. Organizirali so tudi obveščevalno službo, da so potem poveljniki krajine poslali sle na Kranjsko, v Ljubljano. V naslovu vesti, »turški glasi«, je bila napisana točna smer do Ljubljane, kar je pomenilo predvideno smer bodočega turškega vpada. Sli - konjeniki so bili postavljeni na določenih postajah in so morali zaupno poročilo nesti po začrtani poti. Med drugim so bile postaje na Kočevskem v Poljanah, Kostelu, Kočevju in naprej v Ribnici, Ortneku, Turjaku...Od 4 konj v Poljanah je eden služil za pošto v Mehovo, drugi v Belo krajino in Žumberak, tretji v Lož in četrti v Poljane. Tudi podložniki so bili vključeni v obveščevalno službo. Tako so na primer morali 4 podložniki iz Mahovnika nositi pisma v Ribnico in Žužemberk, iz Mačkovca v Kočevje in Poljane ali kočarji iz Koprivnika v vinograde v Beli krajini. Stalna straža in selska služba je bila namreč predpisana podložnikom kot obveznost po urbarju iz leta 1574.

Turške premike so prebivalstvu dežele sporočali s stražnimi streli (od enega do treh strelcev) in kresovi. Sistem signalnih točk je bil razporejen po daleč naokoli vidnih vrhovih in je sledil turškim vpadnim putem. Bil je zelo razvejan in so ga vzdrževale dežele in tudi kmetje sami. Kočevsko je sodilo v tej obrambni ureditvi v srednjo kranjsko četrt. Sporočilo je potovalo z Vinice v Poljane, Metliko Kostel, Fridrihštajn, Sv. Ana pri Ribnici, Lož, Ortnek, Sv. Ahac pri Turjaku, Ig in Ljubljano (Grad): Znotraj tega so še druge smeri: tako so s Spahe pri Preriglju sporočali proti Vinici, Beli krajini, Kostelu in na Hrvaško, kresovi so goreli tudi pri Mozlju, Škrilju. S Fridrihštajna so bili preko kočevskoreškega področja obveščeni Osilničani. Za našo dolino je bila pomembna tudi signalna pot za Istro in Kras, ki je šla preko Gerova. Gerovo je postalo pomembna obrambna postojanka tudi za Kranjsko. Tako so kranjski stanovi 17. decembra 1581 v svojem odgovoru nadvojvodi Karlu zapisali, da je treba poslati nekaj vojske v Gerovo in Klano, da bi prestregli turške vpade. 29. junija 1582 so ponovno prosili za okrepitev straže v Gerovu in Klani. Obenem so omenili, da so v Gerovu zgradili stolp, tabor, kamor se v nevarnosti zatečejo okoličani. Tudi naslednje leto zahtevajo močnejšo posadko za Gerovo in Klano.

Predele je bila obramba na novo vzpostavljena, so Turki nadaljevali s pohodi in ropanji. To je obdobje osvajanj Sulejmana II., ko so osvojili pomembno ogrsko postojanko Beograd (1521), porazili Madžare pri Mohaču (1526) in zasedli Ogrsko. Kočevsko so Turki ponovno prešli leta 1522, ko so se vračali iz Postojne in Cerknice preko Ribnice, Kočevja in Kostela nazaj. Kranjsko je zajel strah, čeprav je vpad trajal samo tri dni in niso imeli časa, da bi se razpršili po deželi.

Posebno težko je bilo našim ljudem v dolini leta 1528. Turki so prišli večkrat. Že pozimi so izropali tri vasi na Kočevskem. 9. marca so se nenadejano pojavili pred Postojno, ko so okolico požgali, šli proti Šilentaboru (zajeli in oropali italijanske trgovce) in potem preko Cerknice, Blok, Ortneka, Ribnice, Kočevja in Kostela, da bi prešli Kolpo. Vendar se je del Turkov vrnil in presenetil domov vračajoče se prebivalce. Turkom je uspel nenaden vpad tudi 11. junija na Kočevsko, ko je bila procesija in so zajeli okoli 1100 ljudi. Kakšno pustošenje dežele so povzročili Turki, nam pove podatek deželnih stanov 1528 o Kostelu, ki naj bi imel še pred enim letom 300 obljudenih kmetij, 1528 pa niti sedem obljudenih kmetij. Ostale so bile zapuščene, začasno opustele. Pustote so bile tudi drugod po Kočevskem.

Največji napad tega leta pa so Turki izvedli poleti 1528. Turška vojska se je zbirala junija in v začetku julija pri Bihaču na Uni. Turki, bilo jih je okrog 5000, so hitro prešli Hrvaško in 8. julija pri Kostelu vdrli na Kranjsko. Roparski pohod so izvedli mimo Kočevja, Ribnice, Turjaka, Iga na Ljubljansko polje in do Mengša. Glavnina se je utaborila med Šmarjem in Igom ter oplenila Dolenjsko. Po kakšnem tednu dni divjanja so se vrnili po isti poti, kot so prišli. ko je turška vojska odšla preko Kolpe, se je kmalu vrnila večja skupina martolozov (pripadniki posebnega rodu turške vojske), ki so presenetili Osilničane. Ko je turška vojska prešla Kolpo, so se Osilničani začeli vračati iz skrivališč in tabora, vsi veseli, da so Turki odšli. In tako so martolozji presenetili domov vračajoče se Osilničane. Nepričakovani vpad je Turkom omogočil, da so se polastili osilniškega tabora, odnesli še tisto, kar je ostalo, in tudi ljudem niso prizanesli.

Zaradi vse večje turške nevarnosti so že konec 15. stoletja zgradili tabor okrog cerkve v Osilnici, v 16. stoletju pa tudi v Belci, da bi zavarovali tamkašnje prebivalce. Beg v gozdove ali bližnjo kraško jamo jim namreč ni vedno uspel. Obveščanje o vdorih (kresovi, streli) je omogočilo ljudem, da so pravočasno poskrili živino drugo blago, sami pa šli v varnejše obzidje tabora. Tabor je predstavljala utrdba z meter debelim in do 10 metrov visokim dvojnimi obzidjem, s stolpi in strelnimi linami ter primerno opremljen. Tu je bilo dovolj prostora za vse prebivalstvo iz okolice. Da so branilci dlje časa vzdržali turški napad, so bile v taboru shrambe za živila, skladišča in vodnjak. Branili in oskrbovali so ga podložniki sami ter imeli stalno stražo. Posebno nevarno za turške vpade je bilo ob žetvi, takrat so morali biti še bolj pazljivi. Ob pomanjkanju in prevelikih stroških vzdrževanja tabora so prosili deželnega vicedoma ali avstrijskega nadvojvodo za municijo, pomoč ali odpust davkov. Tako

zasledimo leta 1563 v poročilu generala Ivana Lenkoviča, da sta tabora v Osilnici in Kočevski Reki slabo oskrbljena. Leta 1613 je osilniška župnija prosila za podporo nadvojvodo Ferdinanda. V prejšnji navajajo vlogo in pomen tabora v deželi ob izviru Kolpe, ki se razprostira v dolžini 40 milj na obeh straneh reke. Poudarjajo pomembnost poti po dolini in pomen prelazov proti Kočevju, Reki in Ložu. Da sta tabora v Osilnici in Belici dan in noč branika za ljudi na 32 hubah. V ta namen rabijo za popravilo pogorelega tabora v Osilnici 500 goldinarjev in še 10 trdnjavijskih pušk, stot smodnika in železne krogle ali ploščo svinca ter stalno stražo nekaj plačanih vojakov domačinov. Pri ocenitvi kočevskega gospostva leta 1616 se omenja za tabor v Belici, da je potreben popravila (Gorg Widmer, *Urkundliche Beitrage zur Geschichte des Gottscheerlaendchens*, stran 121-122 in 159; o obdobju vpadov: dr. Stanko Jug, turški vpadi na Kranjsko in Primorsko v 15. in 16. stoletju; dr. Vasko Simoniti, Turki so v deželi že; Ivan Simonič, Zgodovina kočevskega ozemlja, Kočevski zbornik; dr. Josip Gruden, Zgodovina slovenskega naroda, in drugi).

Sledovi taborskih obzidij so še vidni, tako v Osilnici kot v Belici. Ko so lani v Osilnici kopali za kanalizacijo, so pri cerkvi naleteli na temelje nekdanjega tabora. Ko so v prejšnjem stoletju gradili novo cerkev v Osilnici, so staro cerkev in taborsko obzidje porušili, ostal je le zvonik prejšnje cerkve in temelji tabora (glej 4. in 7. številko Osilniške doline). Na osilniški tabor nas spominja tudi predel polja za cerkvijo, ki mu domačini pravijo »Za taborom«. Tabor v Belici je bil na nekoliko bolj dvignjenem prostoru in zato lažje branljiv kot osilniški, ki je bil na ravnem polju.

Po letu 1528 je bilo še nekaj turških vpadov na Kočevsko in Kostel. Tako so Turki 1531 vpadli v Loški potok, 1536 pa so ropali po Kostelu in kočevskem gospostvu ter odpeljali 53 ljudi, tri leta kasneje ponovno ropali Kočevsko, Kostel in Poljane. 24. marca 1546 je do treh popoldan korakala velika četa Turkov z velikim plenom skozi Kočevsko, ki so jo precej požgali. Prenočevali so ob Brodu pri Kostelu, se združili s pešci in se vrnili v Bosno.

Temeljito so oplenili okolico Kostela leta 1559 in verjetno tudi takrat ni bilo prizaneseno Osilniški dolini. Sicer pa so Turki večkrat vdrli v obmejne kraje, jih oplenili in se hitro vrnili.

O samem Kostelu pa še naslednje. Leta 1578 je doživel Kostel tragedijo, ko so ga Turki zavzeli z zvižajo. Mogočnega in utrjenega gradu niso mogli zavzeti v odprtem napadu, za Turke pa je predstavljal veliko oviro pri njihovih vpadih na Kočevsko. Ker gradu niso mogli zavzeti v naskoku,

so se umaknili preko Kolpe na Hrvaško. Tam se je del Turkov preoblekel v hrvaško nošo in z ugrabljenimi otroki so se vrnili pred kostelski grad prosit, da jih sprejmejo v grad, ker da so si komaj rešili golo življenje pred Turki. Straža jih je spustila in ponoči so v Hrvate preoblečeni Turki odprli vrata, da so drugi Turki, ki so se ponoči priplazili pred Kostel, vdrli v grad. Pobili so posadko, grad oplenili in zažgali ter ljudi odpeljali. Vendar jih je na begu kranjska vojska pri Topoloviču na Hrvaškem dohitela, rešila ujetnike, Turke pa pobila, kot poroča Valvasor.

Turška moč je začela počasi pojemati, vendar so izvojevali še nekaj zmag nad krščansko vojsko. Tako je bilo v bitki pri Budačkem 1575, ko je Ferhad beg slavil zmago nad vojsko deželnega glavarja Kranjske Herberta Turjaškega in Friderika Višnjegorskega, ki so ju Turki obglavili in glavi poslali v Carigrad. Turjačani so šele po večletnih pogajanjih z bosenskim begom in pašo Ferhadom Sokolovič uspeli proti odkupnini 20.000 goldinarjev dobiti odsekano in nagačeno glavo Herberta Turjaškega in osvoboditev njegovega sina Engelberta. Ferhad paša je s to odkupnino zgradil v Banjaluki čudovito džamijo, Ferhadijo. Žal je bil ta spomenik, ki je Slovence spominjal na tragične dni, porušen v nedavni vojni v Bosni. Srbi so jo razstrelili.

Potem ko je dal leta 1579 deželni knez, nadvojvoda Karel graditi trdnjavo, ki je dobila ime po Karlu - Karlovac, so prenehali napadi na Metliko in Kranjsko s te strani. Napadi na Kranjsko so sedaj prišli skozi Vinodol na Kras in Pivko ter Kočevsko. Tako so Turki decembra 1582 naredili veliko škodo okoli Kostela, Poljan in Črnomlja. Podobno je bilo še oktobra 1584, ko so trpele poleg Kostela in Kočevja tudi soseske Dolenje vasi, Prigorice in Rakitnice, Poljane pa so bile požgane. Verjetno so Turki, ki jih je vodil Deffter paša, plenili tudi v Osilniški dolini.

Kranjska, ki je največ prispevala za obrambo vojne krajine, je spoznala koristnost Karlovca za svojo obrambo, saj Metlika ni bila več napadena. Zato je dežela zgradila še dve manjši utrdbi, pri Vinici in Prelesju, ni pa uresničila Karlove zahteve, da enako zavarujejo prehoda pri Kostelu in Poljanah.

Leta 1591 je postal bosenski paša bojeviti in brezobzirni Hasan-paša, ki je bil znan nasprotnik kristijanov in ni spoštoval premirja, ki sta ga sklenila cesar Rudolf in sultan Murat III. Ko je Hasan-paša prišel v Petrinjo in začel popravljati most čez Kolpo, se je vedelo, da bo udaril na Sisak. Obe strani, kranjski deželni stanovi kot paša, se mrzlično pripravljata na spopad. In na god. Sv. Ahaca, 22. junija 1593, ob enih popoldne sta se vojski spopadli v bitki, ki se je hitro končala z

zmago krščanske vojske. Za zmago je imel velike zasluge Andrej Turjaški, medtem ko je Hasan-paša našel smrt v Kolpi. Slavil je krščanski svet svoje zmagovalce, ki so z majhno vojsko (5.000 mož) premagali mnogo številnejšo turško vojsko (38.000). Po vseh cerkvah se je oglasilo zvonjenje in zahvalna pesem. V zahvalo so Turjačani zgradili cerkev sv. Ahaca pri Turjaku, ki nas spominja še dandanes na pomembno zmago pri Sisku.

Turška nevarnost je minila, ostali pa so v naših krajih ljudje, ki so se pred Turki umaknili in naši novi dom - Uskoki. Otem prihodnjič.

In za konec še nekaj iz ljudskega izročila iz obdobja turških vpadov. Izročilo govori, da so se Turki nekoč utaborili pri vasi, ki ima zelo značilno ime - Turki. Tam naj bi taborili in razpostavili straže na bližnjih hribih, ki se imenujejo: Viderna (hrib proti jugu), Mala Straža (manjši hrib proti zahodu) in najvišji hrib se imenuje Velika Straža. Od tistega dne je po turškem taborjenju vas dobila ime Turki.

Turki so se ustrašili in niso prišli v Osilnico, ker so v vasi Turki zvedeli, da so osilniške žene zelo bojevite, da pomagajo pri obrambi, streljajo s cerkvenih lin in se ne ustrašijo nobenega sovražnika.

Nekoč so morali Turki zbežati iz Osilnice, ker so žene pri Smrekarjih treskale s smodnikom, ki so ga dajale v velike votle ključe. Turki pa so mislili, da prihaja Osilničanom pomoč z gerovske strani. Naše žene so bile vedno pogumne.

Pravijo tudi, da so nekoč Turki, ko so ponovno ropali po dolini, na »Pavuo'v'n knal' v Bosliv' uok' vuoua pjekl'«.

Žene in otroci iz Bosljive Loke so se pred Turki skrivali v Veliki luknji, ki je »Pri Goršet'«. Veliki luknji pravijo danes tudi Orlova stena.

Po ljudskem izročilu je Turke pregnal iz Osilnice ljudski junak Peter Klepec. Turki so se zapodili v cerkev kar na konjih in jim dali pred oltarjem »uov's zuobat'«. Ko je to slišal Peter Klepec, je prihitel Osilničanom na pomoč z mogočno hojo v rokah in nagnal Turke, ki jih od takrat naprej ni bilo več v dolino.

(nadaljevanje prihodnjič)

Jože Ožura

Društvo osilniških žena

Žene naše občine so decembra 1996 ustanovile svoje društvo. Imenovalo se bo Društvo osilniških žena. Za predsednico smo izvolile Fani Ožboltovo, za blagajničarko pa Danico Erent. Simbolični znak društva nam je izdelal naš umetnik in rojak, Stane Jarm.

Društvo naj bi povežalo vse ženske naše doline in organiziralo raznovrstne dejavnosti: seminarje, predavanja, razstave, izlete. Z veseljem bomo sodelovale, vsaka po svojih močeh in možnostih.

Miklavževo v naši občini

Letos smo po dolgih letih imeli v Osilnici lep praznik za Miklavževo. Pripravil ga je naš župnik g. Brilej v sodelovanju z občino. Otroci so zaigrali prizorček Veliki paket, Miklavž pa je nato obdaroval vse otroke. Bil je res lep praznik za naše otroke. Vse priznanje gre našemu prizadevnemu g. Brileju in vsem, ki so mu ga pomagali pripraviti.

Praznični večer

Pred božičnimi in novoletnimi prazniki, 21. decembra lani, je vodstvo naše občine pripravilo srečanje vseh občanov v dvorani osnovne šole. Lep kulturni program sta pripravili učiteljici Mirjana Šercer in Dragica Kladnik.

Župan, Anton Kovač, je podal pregled dela občine in zaželel občanom vse dobro v novem letu. Šolski otroci so pripravili igrice Butalci sejejo sol in Zralce, pesmi in recitacije. Igor, Tomaž in Branko so igrali na harmoniko, Klemen in Bernarda pa na sintesajzer. Vse otroke je obdaroval Božiček. Po prireditvi je bila za vse pripravljena pogostitev.

Prišlo je veliko ljudi iz vseh vasi. Vsem, ki so nam pripravili ta lep praznični večer, hvala. Taka srečanja nas povezujejo in razveseljujejo in želimo, da bi bilo tako vsako leto.

Vse bolne in ostarele občane, ki na prireditve niso mogli priti, sta na domovih in v domu ostarelih v Kočevju obiskala naša občinska delavca ga. Sandra Žurga in g. Ivan Žagar in jim odnesla novoletna darila.

Zimski seminar

Aktiv podeželskih žena je v decembru pripravil v Osilnici zanimiv seminar. V prvem delu nam je ga. Horakova pokazala, kako pripravimo najrazličnejše solate, v drugem delu pa smo se poučile, kako naredimo božične venčke. Kar nekaj smo jih spletle tam, potem pa še doma. Na mnogih vratih naših domov so božične in novoletne praznike pozdravili lepi zeleni venčki, med najlepšimi pa so bili tisti, ki jih je spletla naša Zdenka Gašparac.

Ga. Ana Pogorelčeva, ki nam vedno pripravi zanimive seminarje, se v Osilnici vedno razveselimo. To je vsekakor najlepše druženje naših žensk.

Pust

Pust baše se kot hrust,
ki je odprtih ust.
Zato so vsi vaščani,
zdaj prav tam zbrani.

Coprnica Zofka pleše,
h ciganu jo odnese.
Pika Nogavička
pa ima rdeča lička.

Tam se zdaj budi skrivnost,
ki odkriva nam norost.
Krof pa ponuja se prav zdaj,
ko na plesu pokaže se zmaj.

Bernarda Štimec

IZDAJATELJ: Civilno gibanje za osilniško dolino, Osilnica,

UREDNIŠKI ODBOR: Olga Lenac, Jože Ožura,
Mirjana Šercer, Katja Štimac - Odgovorna
urednica

PRIPRAVA IN TISK. Tiskarna Kapušin, Krasinec

Časopis izhaja v nakladi 400 izvodov in ga
dobe občani brezplačno

Žiro račun: 51300 - 621 11006/05 1320114 - 858250